

ПОЛИТИКА ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ

Удружење приређивача игара на срећу СПИС

Београд, 2026. године

САДРЖАЈ

1. О НАМА	1
2. УВОД.....	2
3. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ.....	2
3.1. Приступ усмерен на дете.....	2
3.2. Најбољи интерес детета	3
3.3. Учешће деце.....	3
4. ДЕФИНИЦИЈЕ	5
4.1. Дете.....	5
4.2. Насиље.....	5
4.3. Заштита	5
5. ОБЛИЦИ НАСИЉА НАД ДЕЦОМ	6
6. ПОТРЕБА ЗА РАЗВОЈЕМ ПОЛИТИКЕ ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ	12
6.1. Примена политике за заштиту деце	13
6.2. Обавештеност.....	13
6.3. Политика заштите деце у односу на спољне партнере.	13
7. ПОЛИТИКА УДРУЖЕЊА ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ.....	14
7.1. Особље и запослени	14
7.2. Обука и едукација	14
7.3. Управљање	15
7.4. Заштита приватности детета	15
8. КОДЕКС ПОНАШАЊА.....	16
9. ПРОЦЕДУРЕ ПРИЈАВЉИВАЊА	18
9.1. Интерни случајеви сумње на насиље.....	19
9.1.1. Интерни механизми заштите	20
9.1.2. Обавештавање надлежних органа	20
10. СМЕРНИЦЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ И МЕДИЈЕ.....	21
10.1. Принципи који се поштују приликом приказивања деце у медијима	21
10.2. Информисана сагласност.....	22

10.3. Интервјуисање деце	23
10.4. Посете фотографа, филмских екипа, новинара и других	23
11. ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА	24
Прилог 1 - Могући знаци насиља	1
Прилог 2 – Изјава запослених/сарадника о прихватању Политике заштите деце	3
Прилог 3 - Образац пријаве	4
Прилог 4 - Обавештење о обради података о личности и сагласност родитеља / законског старатеља за фотографисање и снимање малолетног лиц	7
Контакт подаци	9

1. О НАМА

Назив: Удружење приређивача игара на срећу СПИС

Датум оснивања: 30.06.2025. године

Матични број: 28402651

ПИБ: 115205065

Адреса: Андрићев венац 10, 11000, Београд, Србија

Број телефона: 0646490070

Е-маил адреса: office@spis.rs

Веб сајт: <https://spis.rs/>

2. УВОД

Удружење приређивача игара на срећу СПИС (у даљем тексту: Удружење) основано је са циљем промовисања и унапређивања највиших стандарда одрживог пословања индустрије игара на срећу, са фокусом на обезбеђивање безбедног и регулисаног тржишта забаве, заштите заједничких интереса приређивача, као и забране било каквог нелојалног удруживања противног важећим законима Републике Србије.

Удружење СПИС заштиту деце схвата врло озбиљно и одлучно је у намери да детаљно регулише питање заштите деце са којима остварује контакт, и тиме створи амбијент у коме се права детета признају и остварују. У складу са тим, имајући у виду да деца представљају врло осетљиву групу, Удружење је усвојило и спроводи документ под називом **Политика заштите деце** (у даљем тексту: Политика).

Рад Удружења у области права детета заснива се на **Конвенцији Уједињених нација о правима детета**, као и на другим релевантним међународним и националним документима и протоколима.

3. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Рад Удружења заснива се на следећим основним принципима:

3.1. Приступ усмерен на дете

Сви који учествују у заштити и бриги о деци треба да примењују приступ усмерен на дете и да га препознају као носиоца права, укључујући право на учешће у доношењу одлука које га се тичу, у складу са његовим узрастом и степеном зрелости. Овај приступ подразумева

прелазак са концепта „рада за дете“ на концепт „рада са дететом“, односно активно укључивање детета у процесе и активности које утичу на његов живот.

3.2. Најбољи интерес детета

Најбољи интерес детета представља један од основних принципа у остваривању, поштовању и заштити права детета. Сви релевантни актери – држава, установе, институције и судови – имају обавезу да у свим поступцима и активностима које се тичу детета воде рачуна о његовим најбољим интересима.

Најбољи интерес детета треба да буде примаран у свим одлукама и активностима које га се тичу, што подразумева да у случајевима када се интерес детета разликује од интереса родитеља, старатеља, установе, институције или заједнице, интерес детета има приоритет.

Обавеза поступања у складу са најбољим интересом детета заснована је на члану 3. став 1. Конвенције о правима детета, који налаже да све јавне и приватне институције, судови, административни органи и законодавна тела воде рачуна о најбољем интересу детета у свим активностима које га се тичу.

3.3. Учешће деце

Комитет УН за права детета успоставио је девет принципа ефективног и смисленог учешћа деце, који представљају међународно признате стандарде у овој области.

Учешће деце у раду и активностима које Удружење реализује или подржава треба да буде засновано на општеприхваћеним принципима, који обезбеђују њихово смислено, безбедно и инклузивно укључивање у све релевантне процесе.

Ови принципи представљају основу за одговорну и транспарентну сарадњу са децом, уз поштовање њихових права и обезбеђивање услова да њихови ставови буду препознати и узети у разматрање.

Учешће деце треба да буде засновано на **девет принципа**:

- **Учешће је транспарентно и информативно** - деци је неопходно обезбедити јасне, приступачне и узрасту прилагођене информације о њиховом праву на учешће. Оне треба да обухвате начине и разлоге њиховог укључивања, као и обим, ограничења и могући утицај њиховог учешћа.
- **Учешће је добровољно** - деца не смеју бити приморана да учествују или изражавају своје ставове.
- **Учешће деце подразумева пуно поштовања** – децу треба третирати с поштовањем и обезбедити им прилике да слободно изразе своје мишљење и покрећу сопствене идеје.
- **Учешће је релевантно** – учешће треба да се надовезује на знање деце и да буде усмерено на питања која су релевантна за њихове животе и локални контекст.
- **Учешће је прилагођено деци** – приступи треба да буду прилагођени узрасту и развојним капацитетима деце, како би она била адекватно припремљена за учешће и могла смислено допринети активностима. Различити нивои подршке морају бити обезбеђени према потребама сваког детета.
- **Учешће је инклузивно** – учешће деце треба да омогући укључивање рањиве деце и да доведе у питање постојеће обрасце дискриминације. Посебне напоре треба уложити како би учешће било омогућено деци и младима са мање могућности, укључујући оне који су рањиви или имају посебне потребе. Особље треба да буде осетљиво на културе све деце која учествују.
- **Учешће је подржано обуком** – особље треба да поседује знање и вештине за омогућавање смисленог учешћа деце, што подразумева обуку и припрему пре активности, као и континуирану подршку.
- **Учешће је безбедно и осетљиво на ризик** – особље има дужност да предузме мере заштите деце од злостављања, експлоатације и других негативних

последица учешћа. Деца треба да буду информисана о свом праву на заштиту и доступним механизмима подршке.

- **Учешће је одговорно** – након учешћа, деци треба пружити повратне информације и/или обавештења о томе како су њихови ставови тумачени, узети у обзир и како су утицали на исходе. Када је прикладно и могуће, деца треба да буду информисана о приликама за укључивање у праћење процеса и активности.

4. ДЕФИНИЦИЈЕ

4.1. Дете

Према Конвенцији Уједињених нација о правима детета (1989), дететом се сматра свако људско биће које није напунило осамнаест година, осим у случајевима када национално законодавство предвиђа раније стицање пунолетства.

4.2. Насиље

Израз „**насиље**“ означава „сваки облик физичког или менталног насиља, повређивања или злостављања, запостављања или немарног поступања, малтретирања или експлоатације, укључујући сексуално злостављање“.

4.3. Заштита

Заштита деце је широк појам који описује филозофију, стандарде, упутства и процедуре за заштиту деце од свега где постоји ризик да им се науди. У смислу ове Политике, заштита деце се односи на дужност нашег Удружења да поштује стандарде који максимално штите децу са којом долазе у различите облике контаката.

4.4 Директан контакт са децом

У смислу овог документа, директан контакт са децом подразумева боравак у физичком присуству детета/деце у контексту рада нашег Удружења, било да је контакт повремен или редован, краткорочан или дугорочан.

5. ОБЛИЦИ НАСИЉА НАД ДЕЦОМ

У наведеном поглављу дефинисани су најчешћи облици насиља над децом.

Физичко насиље над дететом означава насиље које доводи до стварног или потенцијалног физичког повређивања услед неке интеракције или одсуства интеракције, које потпада под разуман оквир надзора родитеља, или особе која је на положају на коме има одговорност, моћ над дететом или његово поверење (СЗО, 1999). Обухвата широк дијапазон активности као што су ударање, пребијање, шутирање, чупање косе, грижење, гушење, наношење опекотина, тровање, давање, везивање, присиљавање детета да за казну остане у положају који узрокује бол или је понижавајући, претња ножем или пиштољем и друго.

Телесно кажњавање детета означава насиље према детету у циљу исправљања или контроле понашања детета, односно било које кажњавање у којем се примењује физичка сила и које има за намеру да нанесе изванредан степен бола или неугодности, ма колико да је благ, што подразумева ударање деце (“батине”, “шамарање”, “ударање по стражњици”) руком или неким средством – бичем, штапом, каишем, ципелом, варјачом, итд; али може такође да обухвата, на пример, шутирање, дрмусање или бацање детета, гребање, штипање, угризање, вучење за косу или ударање по ушима, приморавање детета да буде у неугодном положају, наношење опекотина или приморавање на насилно гутање (на пример, прање уста детета сапуном или приморавање детета да гута љуте зачине).

Емоционално насиље над дететом је психолошко малтретирање, ментално злостављање, вербално злостављање и емотивно злостављање или занемаривање и оно може обухватати поступке којима се врши омаловажавање, оцрњивање, окривљавање без разлога, којима се прети, застрашује, ограничава кретање детета, врши дискриминација, исмејава или

упражњавају други облици непријатељског или одбацујућег поступања са дететом, излагање збуњујућим или трауматским догађајима и околностима (нпр. породичном насиљу), коришћење детета за задовољавање психолошких потреба пружаоца неге, активно "поткупљивање" детета, као и пропуштање да се унапређује дететова социјална адаптација и интеграција (укључујући изолацију).

Сексуално насиље је укључивање детета у сексуалне активности које не разуме у потпуности и не може дати свој пристанак или за које дете није развојно припремљено, као и све сексуалне активности којима се крше закони и табуи у друштву. У Конвенцији Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања изричито се наводи да сексуално злостављање детета укључује и следеће видове намерног понашања, који треба да су криминализовани: а) бављење сексуалним активностима са дететом које није навршило правни узраст у коме су сексуалне активности допуштене; б) ступање у сексуалне активности са дететом када је при том примењена принуда, сила или претња; или, злоупотребљен признати положај поверења, ауторитета или утицаја над дететом, укључујући ту и положај у породици; или, злоупотребљена посебно осетљива ситуација у којој се дете налази, његов рањиви положај, првенствено због менталног или физичког хендикепа или зависности. У сексуално насиље спада и искоришћавање детета у проституцији и порнографији, које се описује у оквиру појма експлоатација детета.

Занемаривање и немарно поступање представља немар или пропуст родитеља, старатеља или другог пружаоца неге да обезбеди услове за развој детета у било којој или свим областима: здравља, васпитања и образовања, емоционалног развоја, исхране, смештаја и безбедних животних услова, а у оквиру разумно расположивих средстава породице или пружаоца неге, што нарушава или може са великом вероватноћом нарушити здравље детета или његов физички, ментални, духовни, морални или друштвени развој. Оно обухвата и пропуст у обављању правилног надзора и заштите детета од повређивања у мери у којој је то изводљиво (СЗО, 1999). Емоционално занемаривање обухвата и пропуст да се обезбеди развојно прикладна, подржавајућа средина, укључујући и доступност примарне фигуре привржености, тако да би дете могло развити стабилан и пун опсег емоционалних и социјалних способности које одговарају његовом личном потенцијалу, а у складу са

контекстом друштва у коме дете живи. Занемаривање може бити физичко, емоционално, медицинско и едукативно занемаривање или комбинација ових облика.

Експлоатација детета означава коришћење детета за рад или за друге активности, а у корист других особа. Ове активности нарушавају физичко или ментално здравље, образовање детета, његов морални, или социјални и емоционални развој (СЗО, 1999). Следећи поступци спадају у експлоатацију детета:

- **Трговина децом** односи се на ситуацију у којој се силом или претњом, довођењем у заблуду или одржавањем у заблуди, злоупотребом овлашћења, поверења, односа зависности, тешких прилика другог, задржавањем личних исправа или давањем или примањем новца или друге користи, врбује, превози, пребације, предаје, продаје, купује, посредује у продаји, сакрива или држи лице млађе од 18 година, а у циљу експлоатације његовог рада, принудног рада, вршења кривичних дела, проституције или друге врсте сексуалне експлоатације, просјачења, употребе у порнографске сврхе, успостављања ропског или њему сличног односа, ради одузимања органа или дела тела или ради коришћења у оружаним сукобима.
- **Искоришћавање детета за просјачење** један је од најгорих облика децјег рада и експлоатације детета, а може представљати и вид трговине дететом. Просјачење детета је низ активности којима дете тражи новац или друге материјалне вредности, бесповратно и без пружања противуслуге, изазивањем сажалења, а с обзиром на своје сиромаштво или позивајући се на здравствене, верске или друге разлоге. Ако је дете у пратњи родитеља или другог одраслог лица које проси, сматраће се да проси и када то не чини директно.
- **Злоупотреба децјег рада** представља онај рад детета, који је ментално, психички, социјално и морално опасан и штетан за дете и који утиче на образовање детета тако што онемогућава дете да похађа школу, обавезује дете да напусти образовање пре времена, или приморава дете да похађа школу под

изузетно тешким условима, укључујући и најгоре облике дечијег рада према Конвенцији Међународне организације рада бр. 182.

- **Трговина дететом ради усвојења** препозната је као одузимање малолетног лица ради његовог усвојења противно важећим прописима, усвојење таквог лица или посредовање у таквом усвојењу, као и куповина, продаја, предаја, превоз, обезбеђење смештаја или прикривање.
- **Злоупотреба детета у медицинске или научне сврхе** је злоупотреба кроз укључивање детета у експерименте који могу бити штетни за развој детета, и укључивање детета у злоупотребу у трговини органима.
- **Социјална експлоатација детета** обухвата све форме злоупотребе детета у медијима, у рекламне сврхе, у кампањама политичких партија и сл.

Насиље у породици из перспективе детета, јесте сваки акт физичког, сексуалног, психичког или економског насиља учиниоца који живи или је живео са дететом у заједничком домаћинству, без обзира на породичи статус детета над којим је извршено насиље (рођено у брачној или ванбрачној заједници, под родитељским старањем, под старатељством, усвојено дете, дете на хранитељству). Према Породичном закону насиље у породици је свако понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, а нарочито: наношење или покушај наношења телесне повреде; изазивање страха претњом убиства или наношење телесне повреде члану породице или њему блиском лицу; присиљавање на сексуални однос; навођење на сексуални однос или сексуални однос са лицем које није навршило 14. годину живота или немоћним лицем; ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицем; вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање (члан 197. Породичног закона).

Сведочење детета насиљу у породици означава специфичан вид менталног или емотивног насиља, било да дете директно посматра физичко, сексуално или психичко насиље према члану породице, или чује звуке, ударце, крике из непосредне близине, или зна да се насиље

дешава или се може десити, односно накнадно види последице насиља према члану породице.

Насиље међу децом (вршњачко насиље) је намерно и свесно узнемиравање, малтретирање, застрашивање, наношење повреда другој особи - вршњаку. Најчешћи облици вршњачког насиља су: вербално злостављање, отимање и уништавање ствари, присиљавање и уцењивање других да раде оно што им је наређено, батине и физичко повређивање, новчано уцењивање, претње оружјем и сексуално насиље, социјална изолација детета, исмевање, вређање.

Дигитално насиље је сваки облик насиља који настаје употребом дигиталних технологија, са циљем да се дете узнемири, повреди, понизи (осрамоти), да осети страх и несигурност, односно да се угрози његова психичка, морална и физичка безбедност.

Насиље над дететом у спортском контексту може се испољити кроз психолошко вређање и омаловажавање на основу пола, физичког изгледа или постигнућа (у спорту); сувишни притисак на дете које се бави спортом односно дете спортисту да постиже боље резултате; захтевање сексуалних односа као предуслова за одабир у тим или давање одређене привилегије; физичке повреде или деградирајуће сексуалне ритуале иницијације; режиме исхране који воде поремећајима исхране као што је анорексија или у друге здравствене проблеме; телесно кажњавање или друге форме физичког кажњавања као санкцију за лоша постигнућа; повреде кроз терање на високо ризичне активности у екстремним условима; допинг и коришћење супстанци за побољшање постигнућа; притисак саиграча на коришћење алкохола или дрога; коришћење додатних физичких вежби као казне; захтевање од детета да учествује на такмичењу без обзира на повреду; недозвољавање адекватног одмора.

Родно засновано насиље над децом је сваки чин насиља над дететом због рода, родног идентитета, пола, полних карактеристика или сексуалне оријентације, а може да укључи родне предрасуде и дискриминацију (сексизам), родно укалупљивање и сексуалну објектификацију, сексуално узнемиравање, насиље у (раним) партнерским везама, насиље

због сексуалне оријентације, родног идентитета, полних карактеристика и друге форме физичког, сексуалног и психичког насиља заснованог на роду.

Дечји брак је облик насиља који представља грубо кршење права детета, посебно девојчица; угрожава психофизичко здравље девојчица и излаже их ризику од апатридије, насиља у породици, трговине људима. Дечји брак је ванбрачна заједница у којој је бар један од партнера дете, односно особа млађа од 18 година, а коју је дете засновало уз подстицање, омогућавање, навођење, уз принуду или стварањем услова од стране одраслих особа из његовог окружења. Дечји брак не подразумева формално склопљен брак, већ заједницу живота у којој се дете налази.

Институционално насиље представља насиље учињено од стране професионалаца у институцијама, а може да обухвати директно насиље према корисницима услуга, као и ставове и понашања која воде неосетљивом опхођењу, занемаривању потреба и ускраћивању помоћи, умањивању учињеног насиља или последица, окривљавању жртве, неделотворном, неефикасном и неповезаном поступању, која доприносе поновној виктимизацији корисника услуге, односно жртве насиља.

Тортура над дететом је сваки акт којим се детету намерно наносе бол или тешке физичке или менталне патње у циљу добијања од њега или неког трећег лица обавештења или признања или његовог кажњавања за дело које је то или неко треће лице извршило или за чије извршење је осумњичено, застрашивања тог лица или вршења притиска на њега или застрашивања или вршења притиска на неко треће лице или из било којег другог разлога заснованог на било ком облику дискриминације ако тај бол или те патње наноси службено лице или било које друго лице које делује у службеном својству или на његов подстицај или са његовим изричитим или прећутним пристанком. Тај израз се не односи на бол или патње које су резултат искључиво законитих санкција, неодвојивих од тих санкција или које те санкције проузрокују.

Несталим дететом сматра се свако дете за које се не зна где се тренутно налази и чији је нестанак пријављен полицији.

Деца у покрету су деца избеглице, деца интерно расељена услед природних катастрофа или оружаних сукоба, деца тражиоци азила, деца мигранти у потрази за бољим условима живота, ирегуларни мигранти, деца жртве трговине људима, деца која су укључена у живот и рад на улици, деца повратници из процеса реадмисије.

6. ПОТРЕБА ЗА РАЗВОЈЕМ ПОЛИТИКЕ ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ

Политике за заштиту деце су потребне из следећих разлога:

- **Заштите особља организације** - Према Конвенцији Уједињених нација о правима детета, свако дете има право да живи без насиља, злостављања и искоришћавања. Из тог разлога, Удружење је одговорно да све активности, пројекти и програми које спроводи буду “безбедни за децу”. То подразумева да ангажовано особље не сме представљати ризик по децу и да сви програми морају бити постављени тако да подржавају њихову заштиту.
- **Заштите деце** - Поједина деца су посебно осетљива и изложена већем ризику од насиља, занемаривања или експлоатације од стране одраслих - било родитеља, старатеља, запослених на пројектима или лица која имају приступ њиховим подацима.
- **Заштите организације и њеног угледа** - Уколико организација нема јасно дефинисане механизме, процедуре и стандарде заштите деце, постоји велика вероватноћа да неће адекватно реаговати у ситуацијама насиља – од тренутка пријаве до исхода поступка. Без примене одговарајућих политика и стандарда за заштиту деце, наводи о злостављању, било да су основани или неосновани, могу да наруше углед организације. То доводи до озбиљних последица по целокупно функционисање организација које се баве заштитом права детета.

6.1. Примена политике за заштиту деце

Политика заштите деце Удружења односи се и обавезује на поштовање следећих лица:

- сва лица ангажована у спровођењу активности Удружења, укључујући чланове Скупштине, директора, као и волонтере и друге особе укључене у рад Удружења;
- спољне сараднике/партнере (физичка и правна лица) ангажоване на реализацији пројеката и других активности;
- све одрасле особе које прате децу на догађајима и активностима у организацији Удружења;
- сва лица која присуствују догађајима, састанцима и другим активностима које Удружење организује, а на којима учествују деца, укључујући представнике медија, донаторе, спонзоре и друга заинтересована лица.

Од свих горе наведених особа се очекује да буду упознати са Политиком за заштиту деце и обавезу се потписом да ће се придржавати њеној принципа и процедура.

6.2. Обавештеност

Удружење ће обезбедити да сви, који су на било који начин укључени у његов рад, буду упознати са Политиком заштите деце и да поступају у складу са њеним одредбама, уз пуно поштовање безбедности и добробити деце. Политика је јавно доступна и биће стављена на располагање свима пре отпочињања било ког облика ангажовања или сарадње са Удружењем.

6.3. Политика заштите деце у односу на спољне партнере.

Од сваког спољног партнера који сарађује са Удружењем у организацији догађаја у којима учествују деца тражиће се да пружи доказ о постојању сопствене Политике за заштиту деце или да се сагласи са Политиком Удружења.

7. ПОЛИТИКА УДРУЖЕЊА ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ

Политика за заштиту деце је донета с циљем:

- обезбеђивања највиших стандарда професионалног и етичког понашања;
- заштите деце приликом учешћа у свим активностима које организује Удружење.

7.1. Особље и запослени

Особље Удружења, као и чланови Скупштине у обавези су да се пре почетка ангажовања упознају са садржајем Политике заштите деце и својим потписом потврде да ће доследно примењивати принципе и процедуре прописане у овој Политици.

Приликом заснивања радног односа или другог вида ангажовања и именовања на одређене позиције, примењују се следеће мере:

- Свако лице (запослени, волонтер, приправник или консултант) ангажује се уз јасно дефинисан опис посла/улоге, који садржи обавезу поштовања Политике заштите деце.
- Током процеса избора кандидата спроводи се разговор о заштити деце, како би се проценило разумевање и прихватање принципа и вредности у области заштите деце.

7.2. Обука и едукација

На почетку ангажовања (у року од три недеље од ступања на позицију), особље, волонтери, чланови Скупштине проћи ће уводну обуку о примени Политике заштите деце. Обука обухвата упознавање са упутствима о понашању за оне који су у директном контакту са децом, као и упутствима о правилном дељењу података о деци.

7.3. Управљање

Ради праћења примене Политике, извештавања о примени и пружања подршке особљу биће именована контакт особа за заштиту деце. Њене основне одговорности укључују:

- повећање обавештености о Политици и њеној примени;
- надгледање примене и извештавање;
- припрема материјала за обуку и размена најбољих пракси;
- пружање подршке и информација особљу у вези са заштитом деце.

7.4. Заштита приватности детета

Заштита приватности детета подразумева одговорно поступање са свим личним подацима, фотографијама, текстовима, видео снимцима и другим материјалима о деци намењеним јавном приказивању.

Све информације о историји детета, здравственом стању или породици морају бити пажљиво чуване и третиране са пуном поверљивошћу. Ове податке могу користити само запослени у Удружењу, искључиво у сврху заштите права детета.

Сви запослени и спољни сарадници Удружења поступају у складу са принципом заштите приватности детета:

- пре коришћења фотографија, видео снимака или других материјала за јавни приказ, прибавља се сагласност детета и његовог родитеља или старатеља;
- не захтева се од деце да говоре о осетљивим темама или да се приказују као „предмети сажаљења“;
- имена и лични подаци се користе пажљиво, нарочито када се односе на здравље, породицу или осетљиве ситуације;

- текст и визуелни материјали се комбинују тако да не угрожавају идентитет детета или откривају осетљиве аспекте његовог живота.

8. КОДЕКС ПОНАШАЊА

Овај Кодекс дефинише стандарде етичког и одговорног понашања одраслих према деци, као и понашање деце међусобно, у складу са најбољим интересом детета. Удружење има за циљ да обезбеди да сва деца и одрасли безбедно и са поверењем учествују у његовом раду и активностима. У том циљу, утврђују се следећа упутства којих су сва ангажована лица дужна да се придржавају:

Основне обавезе запослених:

- упознајте се са садржајем Политике за заштиту деце и идентификујте облике занемаривања, злостављања и експлоатације;
- одмах пријавите било какву сумњу на злостављање контакт особи за заштиту деце;
- примењујте инклузивне принципе у односу према свој деци, обезбеђујући једнакост и недискриминацију;
- активно подстичите културу међусобног поштовања и уважавања;
- одржавајте високе стандарде личног и професионалног понашања;
- осигурајте здравље, безбедност и добробит себе и других;
- будите свесни ситуација високог ризика за групе деце (нпр. мешовите узрастне групе, ризици дискриминације);
- препознајте потенцијалне ризике за вршњачко насиље;

- користите језик прилагођен узрасту деце тако да ни на који начин не угрожава дете;
- развијте и примените адекватне мере надзора за заштиту млађе и посебно рањиве деце од злостављања;
- обезбедите окружење које подржава лични, физички, социјални, емотивни, морални и интелектуални развој деце;
- подстичите и уважавајте изражавање мишљења и ставова деце;
- ограничите приступ деце неприкладним електронским материјалима;
- увек штитите поверљивост личних података деце;
- при прибављању фотографија, снимака или личних података за активности обезбедите писану сагласност детета и родитеља/старатеља.

Запосленима је забрањено да:

- избегавајте сваки облик сексуалног понашања или активности са децом;
- забрањен је сваки непримерен физички контакт са дететом, укључујући љубљење, миловање, додиривање или било који други облик телесног контакта који може угрозити достојанство или безбедност детета;
- избегавајте радње или понашања која би могла бити схваћена као неодговарајућа или као потенцијално злостављање;
- дете никада не сме да преноћи у просторијама за одрасле нити да дели кревет са одраслом особом, осим уз претходну писану сагласност детета и родитеља/старатеља;
- ако дете поседује способност да самостално обавља одређене радње (нпр. облачење, купање, одржавање личне хигијене), омогућите му да то чини самостално; уколико је потребна помоћ, пружите је на примерен и достојанствен начин;

- забрањено је свако понашање које подразумева дискриминацију, понижавање, омаловажавање или деградацију детета, укључујући сваки облик емоционалног злостављања;
- забрањено је коришћење физичких казни као средства дисциплиновања;
- не поступајте на начин који може довести до злостављања или изложити дете ризику од злостављања;
- не толеришите кршење овог Кодекса од стране колега, волонтера или сарадника;
- забрањено је омогућавање или подстицање деце да учествују у сексуално провокативним играма;
- не иницирајте нити подстичите непримерене односе или понашања међу децом;
- не снимајте фотографије или видео материјале и не прикупљајте личне податке деце уколико то није неопходно за реализацију активности Удружења;
- забрањено је непримерено коришћење контакт података деце, укључујући њихову злоупотребу или промоцију на друштвеним мрежама.

9. ПРОЦЕДУРЕ ПРИЈАВЉИВАЊА

Сва лица ангажована у оквиру Удружења треба да буду упозната са знацима који указују да детету може бити потребна помоћ (погледати Прилог 1). Одлука о томе да ли пријавити сумњу на злостављање детета је одговорност особе која примети те знаке.

Сазнање или сумња на насиље над дететом може настати на основу:

- уочавања физичких повреда, промена у понашању детета или околности у породици које могу указивати на могуће злостављање или занемаривање;

- поверавања, које може бити непосредно – од самог детета, или посредно – од других лица која имају сазнање или основану сумњу да је дете изложено насиљу (родитељи, чланови породице, вршњаци, комшије, наставници и др.).

Прва фаза реаговања разликује се у зависности од тога да ли је насиље над дететом починила особа из Удружења (интерно) или особа ван Удружења (екстерно).

Уколико је проблем екстерни, односно ако запослени у Удружењу имају сазнање о сумњи на насиље над дететом, дужни су да поступају у складу са Општим протоколом за заштиту деце од насиља. Након консултација унутар Удружења, информација о случају се пријављује именованој контакт особи за заштиту деце. Контакт особа је обавезна да одмах, након пријема информације о сумњи на насиље, поступи тако што ће случај пријавити надлежним органима, укључујући центар за социјални рад, орган унутрашњих послова и јавног тужиоца.

9.1. Интерни случајеви сумње на насиље

Уколико постоји сумња да је неко од запослених прекршио било коју одредбу Политике за заштиту деце, неопходно је исту пријавити контакт особи за заштиту деце користећи образац за пријављивање (погледати Прилог 2), одмах по уочавању сумње. Евиденција о пријавама се чува безбедно, уз приступ који имају само контакт особа за заштиту деце или директор удружења.

Након пријема пријаве, неопходно је размотрити да ли постоје основи за обавештавање надлежних органа. Уколико се процени да пријава није неопходна, примењује се интерни механизам заштите у складу са Политиком. У случају потребе, случај се пријављује надлежним органима, након чега се континуирано прати њихово поступање и, у складу са исходом, доноси одлука о даљим корацима, укључујући евидентирање случаја и спровођење одговарајућих мера.

9.1.1. Интерни механизми заштите

Удружење задржава право да покрене дисциплински поступак и примени друге одговарајуће мере против сваког лица за које се утврди да је прекршило Политику заштите деце.

У случају да постоји сумња о кршењу Политике од стране запослених, контакт особа за заштиту деце је дужна да без одлагања о томе обавести директора/директорку Удружења, који/која ће информацију и предлог мера проследити Скупштини на разматрање.

Ако постоје сазнања да су лица ангажована од стране Удружења прекршила Политику заштите деце током састанака или активности које организује Удружење, такве информације морају одмах бити пријављене контакт особи за заштиту деце. Контакт особа ће испитати наводе и извести директора/директорку. Уколико је могуће, контакт особа за заштиту деце ће заједно са директором/директорком разговарати са одговорним лицем и/или организацијом у циљу измене понашања или поступака.

Уколико одговорно лице одбије или није у могућности да промени своје понашање у складу са принципима Политике, директор/директорка може донети **одлуку о прекиду даље сарадње** у оквиру активности у које су директно укључена деца.

9.1.2. Обавештавање надлежних органа

Пријава се подноси надлежном центру за социјални рад према месту пребивалишта детета за које постоји сумња да је жртва насиља. Пријава може бити усмена или писана. Уколико је пријава извршена усмено, обавезно је да буде потврђена и писаном пријавом у року од 24 сата.

О догађају са елементом насиља у коме су непосредно угрожени живот, здравље и интегритет детета одмах се обавештава полиција која по хитном поступку предузима све потребне мере и радње у циљу спречававања, односно заустављања даљег вршењења насилног понашања, проналажења, хапшења и привођења учиниоца насиља и пружања

помоћи центру за социјални рад (органу старатељства), у предузимању даљих мера у осигурању безбедности детета.

О предузетим мерама и радњама полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа обавештава надлежног јавног тужиоца (са сертификатом којим се гарантује да је стекао посебна знања у области права детета и кривичноправној заштити малолетних лица), по чијем налогу даље поступа.

10. СМЕРНИЦЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ И МЕДИЈЕ

Све мере предвиђене Политиком заштите деце примењују се и у медијским наступима, јавним објавама и другим облицима комуникације Удружења, укључујући комуникацију путем друштвених мрежа.

Ради обезбеђивања пуне заштите деце у свим околностима, неопходно је прибавити писану сагласност родитеља/старатеља за фотографисање деце и/или објављивање њихових изјава у јавности (Прилог 4).

10.1. Принципи који се поштују приликом приказивања деце у медијима

При објављивању вести, фотографија и видео материјала у којима учествују деца, Удружење примењује следеће принципе:

- **Достојанство:** Дете се увек третира с поштовањем. Забрањено је коришћење језика или материјала који би дете могли да понизе, деградирају или виктимизују. На фотографијама деца морају бити примерено обучена, а недозвољено је приказивање у позама које могу бити сексуално провокативне.

- **Тачност и правичност:** Информације и прикази детета не смеју бити манипулативни или сензационалистички. Сlike и приче треба да пружају истинит, балансиран приказ живота и активности детета.
- **Приватност и заштита идентитета:** Ниједна информација која би могла идентификовати дете или угрозити његову безбедност не сме бити објављена. Идентитет детета се штити иницијалима, а подаци који указују на место становања, школу или породичне околности не смеју се откривати.
- **Безбедно чување података:** Све фотографије, видео снимци и подаци о деци чувају се у заштићеним датотекама, са ограниченим приступом само за особе које их користе у оквиру рада Удружења.

Све пријаве или сумње на неприкладно приказивање деце евидентирају се и обрађују у складу са процедурама заштите деце у Удружењу.

10.2. Информисана сагласност

Пре сваког фотографисања, снимања видео материјала или прикупљања личних података о животима деце који могу бити коришћени у публикацијама и активностима Удружења, обавезно је обезбедити информисану сагласност родитеља или законског старатеља детета (Прилог 4).

Информисана сагласност подразумева да родитељи/старатељи добију све потребне информације о сврси снимања или прикупљања података и о начину на који ће ти подаци бити коришћени. Родитељи/старатељи нису обавезни да дају сагласност.

Сагласност се даје попуњавањем и потписивањем посебног образаца за јавну употребу материјала (погледати Прилог 4). Удружење ће евидентирати све добијене сагласности и чувати их у својој архиви.

Претходно прибављена писмена сагласност не искључује потребу за усменом сагласношћу детета у тренутку фотографисања, снимања видео материјала или обављања интервјуа.

10.3. Интервјуисање деце

Интервјуисање деце захтева одређене вештине. Приликом интервјуисања деце потребно је поштовати следећа основна начела да би се осигурало поштовање њиховог достојанства и њихових права:

- **Информисани пристанак:** Када су у питању интервјуи, информисани пристанак подразумева објашњење шта је све обухваћено интервјуом. Неопходно је указати да дете има право да у било ком тренутку повуче свој пристанак. Пожељно је да током давања интервјуа буде присутан и неко кога дете добро познаје. Кад год је то могуће, детету треба дати избор да одлучи ко ће га подржати током интервјуа.
- **Поштовање права детета да каже „не“:** Обавестити дете пре него што се започне интервју да треба да разговара само ако се осећа пријатно и да може да прекине и повуче сагласност у било ком тренутку.
- **Поштовање права на информисаност:** Уколико се током интервјуа воде белешке или се снима, дете мора бити упознато са тим и мора да буде сагласно, односно потребно је прибавити сагласност родитеља/старатеља.

10.4. Посете фотографа, филмских екипа, новинара и других

Удружење посебно води рачуна о организовању посета спољних фотографа, филмских екипа, новинара или других посетилаца у оквиру активности које подразумевају учешће деце. Са тим циљем, Удружење ће се побринути да:

- новинари, фотографи или филмске екипе буду у потпуности упознати са Политиком заштите деце Удружења пре интервјуисања, фотографисања или снимања деце;
- деца, родитељи или старатељи морају бити обавештени о томе како ће бити коришћен снимак, фотографија или прича;

- како би се заштитила права деце на приватност и осигурала њихова заштита, Удружење ће бити обавештено како фотограф или сниматељ намерава да користи фотографије, снимке или интервјуе;
- удружење задржава право да забрани фотографисање/снимање деце уколико сматра да лица са стране не би поступила у складу са Политиком и напред наведеним принципима;
- достојанство деце буде заштићено у сваком тренутку;
- приказивање деце не изазове манипулацију људима или сензационализам;
- фотографије, видео записи и изјаве детета дају уравнотежен приказ његовог живота, са акцентом на напредак који деца постижу и на активности и, где је то могуће, на групу деце, а не на појединце;
- фотографије не буду коришћене изван контекста;
- право на приватност деце буде поштовано, односно да се не користе информације које би могле дете да учине препознатљивим и услед тога га изложе опасности.

11. ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Циљ праћења и евалуације Политике заштите деце у Удружењу је да се на основу искустава из праксе омогући унапређење и потребне измене Политике. Поред редовног праћења и евалуације, након сваког евентуалног инцидента спроводиће се реактивно надгледање, што ће допринети побољшању процедура пријављивања и процеса учења у оквиру Удружења. Уколико се процени да је неопходно, Политика заштите деце или одговарајуће процедуре пријављивања биће измењене и допуњене

Прилог 1 - Могући знаци насиља

У следећој табли наведени су неки од могућих знакова насиља.

Могући знаци физичког злостављања:	Могући знаци занемаривања:
○ Модрице, опекотине, истегнућа, ишчашења зглобова, угризи, посекотине ○ Неверодостојна објашњења повреда ○ Одбијање разговора о повредама ○ Дуги рукави и ногавице током топлот времена ○ Неспремност на учешће у физичким активностима које могу подразумевати скидање одеће, нпр. спорт ○ Страх од повратка кући или од контактирања родитеља ○ Опрезност или неповерење према одраслима ○ Повлачење од физичког контакта ○ Тенденције ка самоповређивању ○ Пасивност и послушност ○ Агресивност према другима ○ Хронично бежење	○ Нелечени здравствени проблеми ○ Лоша лична хигијена ○ Неодговарајућа одећа, нпр. летња одећа зими ○ Честа глад ○ Узимање остатка хране из канти или са тањира, или крађа хране ○ Константан умор ○ Често кашњење или одсуствовање из школе ○ Ниско самопоуздање ○ Лоши друштвени односи ○ Компулзивна крађа ○ Узимање дроге или алкохола

Могући знаци емотивног злостављања: ○ Застој у физичком, когнитивном или емотивном развоју ○ Ниско самопоуздање ○ Висока анксиозност ○ Страх од нових ситуација ○ Отеежан говор или изненадни поремећај говора ○ Неадекватни емотивни одговори на ситуације ○ Екстремна пасивност или агресивност ○ Хронично бежење Компулзивна крађа ○ Узимање дроге или алкохола	Могући знаци сексуалног злостављања: ○ Сексуално понашање неадекватно за узраст или високо сексуализовано изражавање ○ Бол у аналном или гениталном пределу ○ Проблеми са спавањем ○ Ноћно мокрење или дефекација ○ Страх од боравка са одраслима ○ Промискуитет ○ Екстремно ризично понашање код адолесцената
---	---

Прилог 2 – Изјава запослених/сарадника о прихватању Политике заштите деце

ИЗЈАВА

Ја, _____ (име и презиме),
ангажован/а као _____ у Удружењу приређивача игара на срећу
СПИС, овим путем изјављујем да сам упознат/а са Политиком заштите деце и обавезујем се
да ћу је у потпуности поштовати и примењивати.

Потврђујем да:

- У сваком тренутку избегавам радње или понашања која могу бити погрешно протумачена, представљати лошу праксу или потенцијално злостављање;
- Ако се у пројектима или програмима Удружења догоди било који инцидент који укључује децу, поступићу у складу са важећим законима и одмах обавестити надлежне органе (полицију, центар за социјални рад);
- Сваку сумњу на насиље, занемаривање или неприкладно понашање према деци пријавићу надлежном лицу/координатору за заштиту деце у Удружењу.

Упознат/а сам са последицама кршења ове Политике, укључујући могућност дисциплинске и кривичне одговорности.

Место: _____

Датум: _____

Потпис: _____

Прилог 3 - Образац пријаве

Подаци о подносиоцу пријаве:

Име:	
Презиме	
Функција/улога у Удружењу:	
Контакт телефон:	
Е-маил:	

Подаци о детету:

Име:	
Презиме:	
Пол:	
Узраст:	
Адреса:	
Родитељи/старатељи детета:	
Да ли је дете добило неки третман?	Да Не
Ако је одговор да, дете је добило третман од:	
Да ли је дете одведено у здравствену установу?	Да Не
Ако јесте, у коју здравствену установу и како?	

О проблему: детаљи инцидента:

Да ли сте:	Видели инцидент Сумњате на инцидент Неко вам је указао на инцидент
Ако вам је неко други рекао за проблем, наведите ко је то и какав је његов однос са дететом:	
Шта се десило? Објасните узрок (како и зашто) ако је познат.	
Ако наведете лична запажања, направите разлику између чињеница и мишљења или навода (нпр. емотивно стање детета, видљиве повреде итд.):	
Да ли је дете/млада особа или неки други извор нешто рекао вама [ако је релевантно] и како сте му/ој одговорили: [Не наводите дете на изјаве. Евидентирајте стварне детаље]	
Датум наводног инцидента:	
Време наводног инцидента:	
Локација наводног инцидента:	

Име наведеног учиниоца (ако је премњиво):	
Да ли су друга деца/особе била умешане у наводни инцидент?	
Да ли је постојала опасност за другу децу?	
Радње које сте предузели:	
Потпис:	
Датум:	

Прилог 4

ОБАВЕШТЕЊЕ О ОБРАДИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ И САГЛАСНОСТ РОДИТЕЉА / ЗАКОНСКОГ СТАРАТЕЉА ЗА ФОТОГРАФИСАЊЕ И СНИМАЊЕ МАЛОЛЕТНОГ ЛИЦА

У складу са чланом 23 Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 87/2018), **Удружење** приређивача игара на срећу **СПИС**, Андрићев венац 10, Београд, матични број 28402651, тел: 064 64 900 70, e-mail: office@spis.rs, у својству руковођаца подацима о личности, обавештава Вас да ће, на основу Вашег пристанка, вршити обраду података о личности Вашег детета у циљу реализације и промоције пројекта _____

Пројекат _____.

1. Сврха обраде података

Подаци о личности обрађују се ради:

- реализације пројектних активности (радионице/предавања),
- информисања јавности о сврси, активностима и резултатима пројекта,
- промоције циљева и вредности пројекта „И један је много“.

2. Врсте података који се прикупљају и обрађују

У оквиру пројекта могу се прикупљати и обрађивати следећи подаци о личности детета:

- узраст,
- податак о спортском друштву које дете похађа,
- место реализације активности,
- фотографије и видео-записи настали током пројектних активности.

3. Начин коришћења фотографија и видео-записа

Фотографије и снимци детета могу се користити и објављивати у промотивне сврхе пројекта, укључујући:

- званичну интернет страницу организације и/или пројекта,
 - друштвене мреже (Facebook, Instagram, TikTok, LinkedIn и др.),
 - штампане и електронске публикације (билтени, брошуре, постери и сл.),
 - промотивне видео-спотове, презентације и извештаје,
 - медијске садржаје (репортаже, телевизијске емисије, информисање јавности и медија).
- Фотографисање и снимање обухвата:
- фотографисање и снимање детета током едукативних радионица/предавања.

4. Рок чувања података

Подаци о личности чуваће се најдуже до истека периода предвиђеног за реализацију и извештавање о пројекту, односно до повлачења сагласности, осим уколико законске обавезе не налажу дуже чување одређених података.

5. Прослеђивање података

Удружење приређивача игара на срећу СПИС може податке прослеђивати партнерима и донаторима пројекта, искључиво у мери неопходној за реализацију пројектних активности и извештавање. Подаци се неће достављати другим физичким или правним лицима нити органима власти, осим ако је то прописано законом.

6. Права лица на које се подаци односе

У складу са Законом, имате право да захтевате:

- приступ подацима о личности и добијање копије података,
- исправку, допуну или ажурирање података,
- брисање података,
- ограничење обраде,
- прекид и привремену обуставу обраде,
- повлачење сагласности у сваком тренутку.

У случају сумње на незакониту обраду, имате право да поднесете притужбу Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

САГЛАСНОСТ РОДИТЕЉА / ЗАКОНСКОГ СТАРАТЕЉА

Име и презиме детета: _____

Својим потписом потврђујем да сам упознат/а са овим обавештењем и да сам обавештен/а о начину на који Удружење приређивача игара на срећу СПИС обрађује податке о личности мог детета у оквиру пројекта _____.

Дајем сагласност да се моје дете фотографише и снима, као и да се прикупљени материјал (фотографије и видео-записи), уз податке о спортском клубу, узрасту детета и месту реализације активности, може користити и објављивати у сврху реализације и промоције пројекта, на начин описан у овом документу.

Сагласан/сагласна сам да се фотографије и снимци мог детета могу користити у промотивне сврхе пројекта, укључујући објављивање на интернет страници, друштвеним мрежама, публикацијама, промотивним видео материјалима и у медијима.

Потврђујем да сам упознат/а са правом да ову сагласност могу повући у било ком тренутку, писаним путем, без негативних последица по учешће мог детета у активностима пројекта.

Место и датум: _____

Име и презиме родитеља / старатеља: _____

Потпис родитеља / старатеља: _____

Контакт подаци

Контакт особа за заштиту деце у Удружењу:

Невена Марковић,

тел. 062 607 893,

nevena.markovic@spis.rs